

Madde Perdesinin Ardındaki Mantık

Görünenden Görünmeyene: Varlık,
Hayat ve Şuurun Mantıksal Keşfi

Risale-i Nur Külliyyatı, Yirmi Dokuzuncu Söz Üzerine Felsefî Bir İnceleme

Vücut (Varoluş): En dış katman. Hayat olmazsa ademden (yokluktan) farkı yoktur.

Hayat: Vücudun nuru ve mevcudatın keşşafıdır (ortaya çıkarıcısı).

Şuur: Hayatın zıyasıdır. Cüz'ü küll hükmüne getirir.

Ruh: Merkezdeki öz. Hakikatın asıl esasıdır.

Hayat, vücudun nurudur. Şuur, hayatın zıyasıdır... Hayat olmazsa vücut vücut değildir.

Varoluşun Anatomisi

Devasa Dağ (Cansız)		Küçücük Arı (Canlı)	
			
Fiziksel Boyut	Makro seviyede devasa.	Mikro seviyede küçücük.	
Kâinatla İlişki	Yalnızca oturduğu zeminle sınırlı. Başka kâinat ona nisbeten madumdur.	Bütün kâinatla, çiçeklerle ve nebatatla ticaret akdeder.	
Durum	Yetim, garip ve yalnız.	Dünyanın ekser enva'ıyla ünsiyet ve tasarrufa sahip.	
Sahiplik Hissi	Yoktur.	Şu arz, benim bahçemdir, ticarethanemdir diyebilir.	

Fiziksel büyüklük bir yanılsamadır. Asıl büyüklük, kâinatla kurulan hayat bağı ile ölçülür.

Hayat en yüksek
mertebe olan insan
tabakasına çıktığında
öyle bir genişler ve
aydınlanır ki; insan,
şuuru ve akli ile
kendi hanesinin
odalarında gezdiği
gibi, ruhi ve ulvi
âlemlerde manen
misafir olarak
gezer.

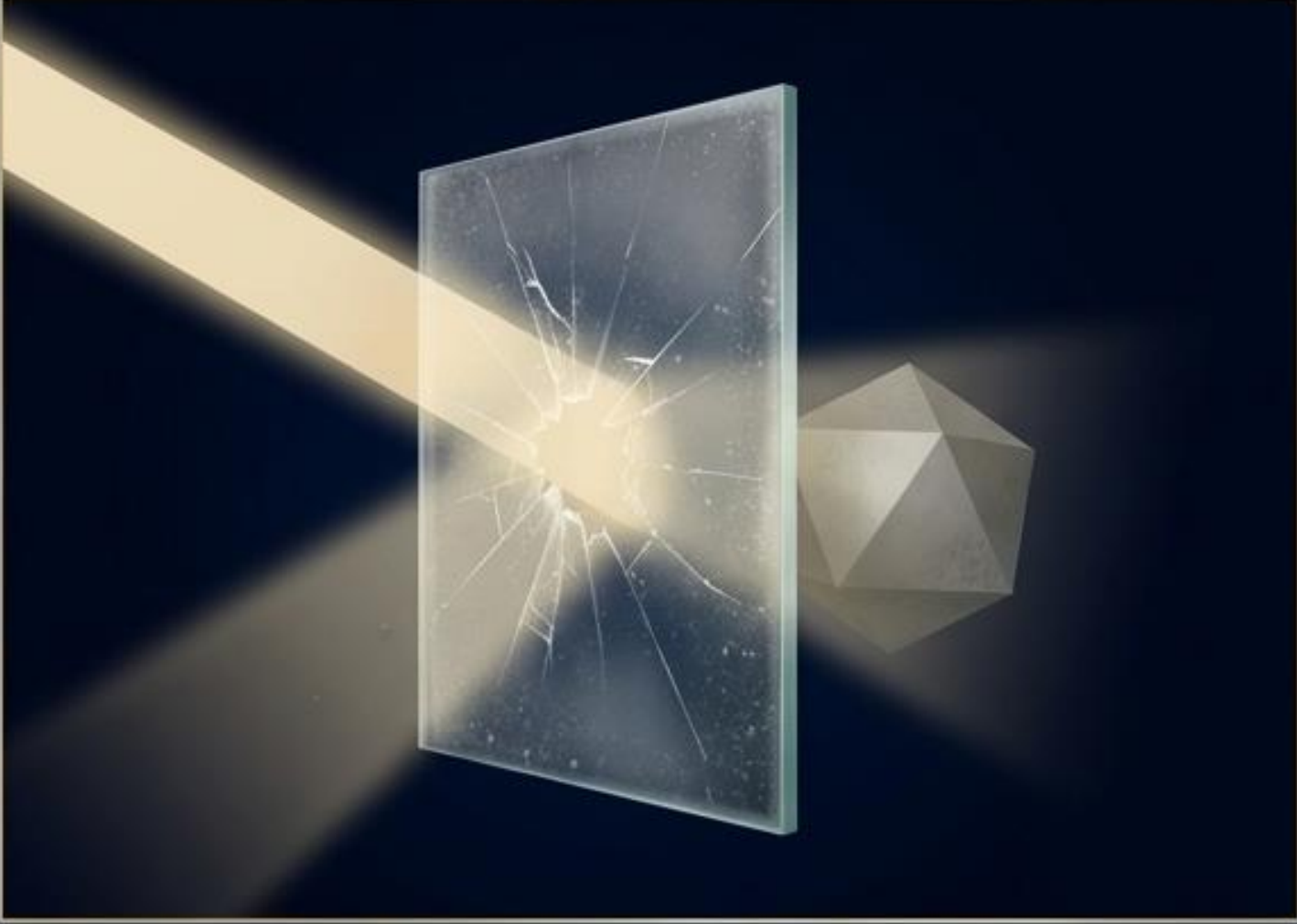
Düğüm 3 (Ulvi Âlemler):
Melekût ve yüce makamlar

Düğüm 1 (Cismani Âlemler):
Fiziksel gerçeklik ve kâinat

“
"O âlemler dahi
o zîşuurun
mir'at-ı ruhuna
(ruh aynasına)
misafir olup,
temessül ile
geliyorlar.

”

Sıradan Maddi Olaylar

Kudretin izzetini korumak için araya **Esbab Perdesi (sebepler)** girer. Dış yüzleri kusurlu veya noksan görünebilir.

Hayatın Yaratılışı

İki yüzü de (Mülk ve Melekûtiyet) şeffaftır, temizdir. İlahi Kudret, sebepler perdesini aradan kaldırarak **hayatı** doğrudan kendisi dokur.

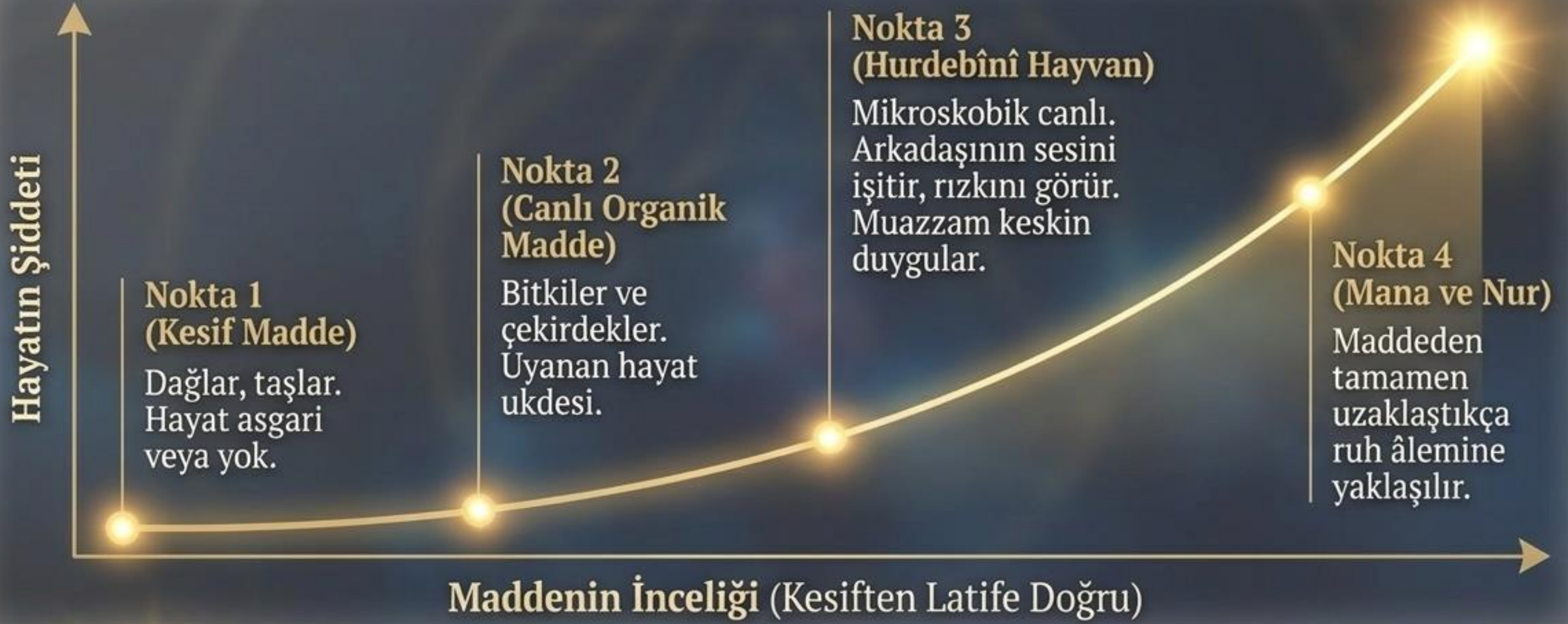
Hayat; en parlak bir vahdet delili, en gizli ve ince bir sanat nakşıdır.

Dış Kabuk (Madde): Hâkim değil, mahkûmdur. Yarılmaya, erimeye, yırtılmaya müsait bir kışır, bir kabuk ve köpüktür.

İç Çekirdek (Hayat ve Ruh): Asıl maddedir (Hakikat). Madde ona hizmet eder, onun gösterdiği yollarla hareket eder.

Madde asıl değildir ki varlık ona tabi olsun. Madde bir mana ile ayakta durur. O mana; hayattır, ruhtur.

Maddenin küçülüp inceleşmesi nispetinde hayatın eserleri çoğalır (tezayüd eder), ruhun nuru şiddetlenir (teşeddüd eder).

Kudret-i Ezeliye, en adi maddeleri hayatla yaldızlıyorsa; nur ve esir gibi latif maddeleri hayatsız ve şuursuz bırakır mı?

Perişan Küremiz:
Bu küçük, başıboş (sergerdan) dünya hesaba gelmez hayat, ruh ve idrak sahipleriyle dolup taşıyorsa...

Muhteşem Semavat: Bu kusursuz gökyüzü ve yüce burçlar boş olamaz. Kendilerine münasip hayat ve şuur sahipleriyle (sekenelerle) dolu olmalıdır!

GÖZLEMCİLER

Biri bedevi (vahşi), diğeri medeni (aklı başında) iki arkadaş İstanbul gibi haşmetli bir şehre gelirler.

YAKIN GÖZLEM (Fabrika = Dünya)

Şehrin köşesindeki perişan hane amelelerle, ruh ve hayat sahipleriyle doludur.

ŞARTLAR

Buradakilerin özel yaşam şartları vardır. Kimi sadece ot yer, kimi sadece balık yer.

UZAK GÖZLEM (Saraylar = Yıldızlar)

Uzakta devasa tezgâhları olan süslü saraylar görünür, fakat sakinleri uzaktan seçilemez.

Vahşı Bedevinin Mantığı (Hata)

Gözlem: Sarayların sakinlerini göremiyorum. Bizim fabrikanın yaşam şartları (ot/balık) orada yok.

Hatalı Sonuç: O saraylar boştur, içinde ruh sahibi kimse yoktur. (Ahmakça bir hezeyan)

Medeni Adamın Mantığı (Hakikat)

Gözlem: Bu hakir hane bile amelelerle doluysa ve sürekli tazeleniyorsa...

Doğru Sonuç: O muhteşem san'atlı sarayların boş olması imkânsızdır! Elbette oralar doludur; fakat oradakiler ot yerine börek, balık yerine baklava yerler (kendi âlemlerine uygun yaşarlar).

**Görmemek ve şartların farklılığı,
yokluğa delil olamaz.**

Adem-i rü'yet, adem-i vücuda delâlet etmez.

(Görünmemek, olmamaya hüccet olamaz.)

Uzaklık sebebiyle, gözünün kabiliyetsizliğiyle veya onların gizlenmesiyle sana görünmemeleri, onların olmadıklarına hiçbir vakit delil olamaz.

Seyyalat-1 Latife (İnce Akışkanlar)

Nur
(Işık)

Nâr
(Ateş)

Zulmet
(Karanlık)

Esir
Maddesi

Hava ve
Kelimeler

Melaike (Melekler):

Güneşe müekkel olan melek ile bir
katre yağmura müekkel melek
aynı cinsten değildir.

Cinler ve Ruhanîler:

Ateşten, havadan ve sestten
yaratılan muhtelif cinsler.

Tıpkı balığın suda yaşaması gibi, ateşin ve nurun içinde de ona
uygun nurani sakinler bulunur. Ateş ışığı yakmaz, ona meded verir.

Hayatın ve şuurun bu
hadsiz sızıntıları (tereşşuhat)
ve parıltıları,
yalnız maddeye ve
maddenin hareketine
indirgenemez.

Şu âlem-i maddiyat ve şehadet,
âlem-i melekût ve ervah üstünde
serpilmiş tenteneli bir perdedir.

Hiç mümkün müdür ki; şu
madde perdesinde bu kadar
hayat ve ruh fişkırınsın da, o
perdenin altındaki asıl âlem
(âlem-i bâtın) zîruh ve
zîşuurlarla dolu olmasın!